

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньо-професійної програми

Олександра СИДОРЕНКО

від "30" жовтня 2025 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Інна ВАРНАВСЬКА

Протокол засідання кафедри

соціальних та поведінкових наук ХДАЕУ

від "01" вересня 2025 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)**

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітньо-професійна програма – Практична психологія

Спеціальність – 053 Психологія

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Кропивницький-Херсон – 2025

Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Українська мова (за професійним спрямуванням)
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Соціальних та поведінкових наук
Викладач	Варнавська Інна В'ячеславівна; кандидат педагогічних наук, доцент; доцент кафедри соціальних та поведінкових наук
Контактна інформація	
Графік консультацій	щопонеділка 15:00 – 16:30
Програма дисципліни	Основні мовні та мовленнєві поняття
	Стилістика. Функціональні стилі мовлення
	Науковий текст як професійне висловлювання
	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації
	Лексика професійного мовлення
	Морфологічні особливості професійного мовлення
	7. Синтаксичні особливості професійного мовлення
	Усне приватне спілкування
	Усне публічне спілкування
	Риторика і мистецтво презентації
Мова викладання	українська

1. Анотація курсу

Анотація курсу	Дисципліна спрямована на оволодіння нормами сучасної української літературної мови, формування навичок спілкування у сфері професійної діяльності; набуття навичок опрацювання і використання професійної лексики у практичній роботі
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/course/view.php?id=564

2. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Формування мовленнєвої компетентності студентів у науковій і діловій сферах; вироблення навичок сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників; вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері; формування комунікативної компетентності студентів.
-----------------------------------	--

Завдання вивчення дисципліни	Сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови і дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у професійному спілкуванні; розвивати творче мислення студентів; сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування і перекладу наукових текстів.
-------------------------------------	--

3. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
Загальні	ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 07. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
Спеціальні (фахові)	

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН	РН 08. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефаківців. РН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника РН 19. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.
------------	--

4. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2024-2025 р.р.
-----------------------	----------------

Семестр	1-й
Курс	1
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента
Пререквізити	Дисципліна носить інтегративний характер і спирається на знання, отримані здобувачами під час вивчення шкільного курсу української мови, а також корелює з предметами фахової підготовки (в частині термінології)
Постреквізити	Вивчення дисципліни є підґрунтям для опанування фахових дисциплін освітньої програми та подальшої професійної діяльності за спеціальністю

5. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4/120
Лекції	22
Практичні / Семінарські	32
Лабораторні	-
Самостійна робота	
Форма підсумкового контролю	залік

6. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни і виконання передбачених видів освітньої діяльності: Moodle вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм та операційних систем Microsoft Office.
---	---

Обладнання	Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет, інше обладнання: мультимедійний проектор.
-------------------	--

7. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговоренні дискусійних питань і кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (10 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Умови перескладання – у зазначений термін зробити всі завдання запропоновані викладачем і своєчасно здати на перевірку.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи ті питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або їх розв'язання іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт і протягом заліку заборонено.

8. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			Лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1 Основні мовні та мовленнєві поняття							
1	Тема 1	Основні мовні та мовленнєві поняття	2	-	2	8	7

2	Тема 2	Стилістика. Функціональні стилі мовлення		-			7
3	Тема 3	Науковий текст як професійне висловлювання	4				7
	ПК ЗЧ 1	Підсумкова контрольна робота №1	-	-	-	-	10
Змістова частина 2 Писемне професійне мовлення							
4	Тема 4	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації	2	-	4	4	7
5	Тема 5	Лексика професійного мовлення	2	-			7
6	Тема 6	Морфологічні особливості професійного мовлення	2	-			7
7	Тема 7	Синтаксичні особливості професійного мовлення	2	-			7
	ПК ЗЧ 2	Підсумкова контрольна робота №2	-	-	-	-	10
Змістова частина 3. Усне професійне мовлення							
8	Тема 8	Усне приватне спілкування	2				7
9	Тема 9	Усне публічне спілкування	2				7
10	Тема 10	Риторика і мистецтво презентації	2		4	6	7
	ПК ЗЧ3	Підсумкова контрольна робота №3	-	-	-	-	10
	Сума		22		32	66	100

9. Форми і методи навчання

Лекція	Словесні методи навчання: пояснення, інструктаж, бесіда, навчальна дискусія та ін. Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, роботи в малих групах тощо
Лабораторні	Непередбачені
Самостійна робота	Здобувачі виконують завдання за планом

10. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль													
Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю: усна відповідь; доповнення, запитання до того, хто відповідає; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; письмові завдання (тестові, контрольні роботи); самостійне опрацювання тем; систематичність роботи на практичних заняттях, активність під час обговорення проблемних питань.													
Підсумковий контроль за змістовою частиною													
Три ПК ЗЧ передбачено за результатами вивчення тем змістової частини 1, змістової частини 2 і змістової частини 3. Для проведення підсумкового контролю розроблено контрольні завдання. Варіанти завдань для підсумкового контролю є рівнозначні за трудомісткістю.													
Підсумковий контроль													
Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 100 балів)													

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)													Підсумкова оцінка (залік)
Змістова частина 1				Змістова частина 2					Змістова частина 3				
T1	T2	T3	ПК ЗЧ	T4	T5	T6	T7	ПК ЗЧ 2	T8	T9	T10	ПК ЗЧ 3	
Max 7	Max 7	Max 7	Max 10	Max 7	Max 7	Max	Max 7	Max	Max 7	Max 7	Max 7	Max	Max 100

11. Шкала оцінювання

Додаткова	1. Авраменко О. Було – стало: зміни в правописі. Київ, 2019. 40с. 2. Андрійчук Н.В. Методичні аспекти реалізації пароговорити згідно з С. Сербійської. Київ, 2021. 304с. 3. Вирівська Н.В. Методичні аспекти реалізації пароговорити згідно з С. Сербійської. Київ, 2021. 304с. (Кропивницький): ХДАЕУ, 2023. С. 144-146. 4. Варнавська, І.В. Місце проблемних комунікативних ситуацій у навчанні української мови (за професійним спрямуванням) // Гуманітарні науки. 2019. С.18-20. 5. Варнавська І.В. Специфіка використання кейс-методу на заняттях з української мови (за професійним спрямуванням) // Proceedings of the 1st International Scientific Conference on the Development of the Hospitality Industry. 2019. Р.129-138. 6. Варнавська І.В. Структурні компоненти сформованості фахової термінологічної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей. Київ, 2021. 100с. 7. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ, 2019. 208 с. 8. Дедухо А. В. Практикум з дисципліни "Українська мова за професійним спрямуванням" для студентів аграрних закладів вищої освіти. Київ, 2021. 100с. 9. Мамич М. В. Українська мова за професійним спрямуванням : навч.-метод. посіб. 2-е вид., доп. та переробл. Одеса : Фенікс, 2020. 164с. 10. Терещенко В.М., Шипарьова О.В. Тренажер зміни в українському правописі. Київ: Торсінг, 2021. 48с. Українська мова за професійним спрямуванням : практикум для студентів екон. спец. / І. С. Грималовський та ін. Чернівці : ЧНУ : Рута, 2021. 100с. 11. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. Київ, 2019. 391 с. 12. Юрса Л. Українська мова за професійним спрямуванням : навч.-метод. посіб. для практ. занять і самост. роботи студентів ф-ту упр. фірм. Київ: Торсінг, 2021. 100с. 13. Tasks-cases on documentary linguistics, managerial document science, analytical-synthetic processing of documents, situational tasks for practical classes. Ternopil, 2017. S. 22-45.
Інформаційні ресурси	Національна парламентська бібліотека України. [Електронний ресурс]. URL:http://www.lib.rada.gov.ua Сайт Українського мовно-інформаційного фонду. [Електронний ресурс]. URL: http://www.ulif.org.ua У к р а ї н о м о

